

EKONOMICKÁ INFORMÁCIA O TERITÓRIU

Laos

[Všeobecné informácie o krajine](#)

I. Základné ekonomické informácie

a) Základná charakteristika hospodárstva

Laos patrí medzi najzaostalejšie a najchudobnejšie krajiny Ázie. **Napriek dlhodobému vysokému rastu ekonomiky je rozvoj Laosu stále odkázaný na zahraničnú pomoc.** Medzi jej najväčších poskytovateľov patrí Svetová banka, Ázijská rozvojová banka a EÚ. **Taktiež bez zahraničných investícií by bol rozvoj Laosu nemysliteľný.** Laos je pre zahraničných investorov príťažlivý pre svoje významné prírodné zdroje - lesy, hydroenergetický potenciál a nerastné suroviny a tiež aj pre lacnú pracovnú silu. **Najväčšími zahraničnými investormi v Laose sú Čína, Thajsko a Vietnam.** PZI sú prednostne orientované do výroby elektrickej energie (28%), ťažby nerastných surovín (24%), poľnohospodárstva (12%) a služieb (11%).

Laos má nedostatočne rozvinutú infraštruktúru. Disponuje len základnou málo kvalitnou cestnou sieťou, čo je významnou brzdou v jej ďalšom vývoji. Vo výstavbe je z ekonomického hľadiska významná železničná trať, ktorá spojí hlavné mesto krajiny s Čínou. Špecifickou brzdou rozvoja je aj stále veľký počet nevybuchutej vojenskej munície z čias amerických náletov na Laos v rokoch 1969 až 1973, ktorá sa nachádza až na jednej tretine laoského teritória. Odstraňovanie tejto munície stojí veľké prostriedky a kontaminované územia, resp. pôda, veľmi často poľnohospodárska, alebo stavebná zostáva bez využitia. Nevybuchnutá munícia spôsobuje každý rok smrť a ťažké poranenia desiatkam Laosanov.

Napriek tomu, že je Laos exportérom elektrickej energie, prístup k nej má len asi 80% obyvateľov krajiny. Taktiež telekomunikačná prepojenosť je na nízkej úrovni. Väčšina ľudí (61% v roku 2015) žije na vidieku a v odľahlých oblastiach, čo ešte viac sťažuje úsilie vlády o odstraňovanie chudoby v krajine. V roku 2016 patrilo do kategórie chudobných ešte stále vyše 6% laoských rodín. **Laos sa nachádza v skupine najmenej rozvinutých krajín OSN. Podľa laoskej vlády by mal Laos opustiť túto skupinu do roku 2020.**

Na rozvoj laoskej ekonomiky má veľmi významný vplyv pohyb svetových cien nerastných surovín a poľnohospodárskych produktov, ktoré Laos vyváža ako aj hospodársky rozvoj v susedných krajinách – najmä v Číne, ktorá sa stáva najdôležitejším hospodárskym a obchodným partnerom Laosu.

Podľa odhadov vzrástol HDP Laosu v roku 2017 o 6,8%, čo je len o niečo menej než bol 7% rast v predchádzajúcom roku. Kľúčovými sektormi rastu bola výroba elektriny, priemyselná výroba a ťažba. Stavebníctvo zostalo na úrovni roku 2016. Verejné výdavky a cestovný ruch zaznamenali pokles. Očakáva sa, že v nadchádzajúcich rokoch sa bude rast HDP pohybovať v rozpätí 6,5% až 7,0%.

Inflácia v roku 2017 bola nízka, dosiahla len 0,9%. Hodnota inflácie v roku 2016 bola 1,6%. Nižšie ceny na potraviny a slabnúci domáci dopyt spojený s obmedzením verejných výdavkov a spomalením rastu úverov vykompenzovalo oživenie cien na energie, ktoré začalo koncom roka. Očakáva sa, že pretrvávajúci rast cien ropy spôsobí rast inflácie na 2% v roku 2018 a na vyše 3% v ďalších rokoch.

Deficit bežného účtu sa v roku 2017 zväčšil na 13% HDP z 12% v roku 2016 hlavne z dôvodu 24,8% rastu dovozov pre hydroenergetické a železničné investičné projekty, ktoré predstavujú okolo 1/3 celého laoského dovozu. Očakáva sa, že táto kategória dovozov

dosiahne vrchol do roku 2020 a poklesne po dokončení stavby železnice a niektorých hydroenergetických projektov. V kombinácii s pokračujúcim rastom exportu by to mohlo viesť k návratu salda bežného účtu k úrovni približne 11% HDP.

Verejný dlh vzrástol na 61,1% HDP v roku 2017. Z asi 80% to bolo spôsobené vonkajšími faktormi. Celkove verejný dlh a verejne garantovaný dlh vzrástol z 58,5 na 61,1% HDP, spolu s dlhom financovaným zo zahraničia dosiahol 49,1% HDP. S rastom vonkajšieho dlhu v posledných rokoch bol zaznamenaný posun od multilaterálnych k bilaterálnym kreditorom: ku koncu roku 2016 pripadlo na Čínu, Thajsko, Japonsko a J. Kóreu 64% celkového zahraničného dlhu Laosu a okolo 19% na “Asian Development Bank (ADB) a “International Association (IDA) of World Bank“. Toto bolo súbežne sprevádzané pohybom od koncesionárskych k nekoncecionárnym pôžičkám, menovite prostredníctvom vydávania štátnych dlhopisov na thajskom kapitálovom trhu (posledný krát v roku 2017), ktoré teraz predstavuje 15% portfólia zahraničného dlhu.

Rastúca zahraničná zadlženosť vystavuje Laos riziku spojeného s výmenou meny, keďže 57% zahraničného dlhu je v USD, 17% v SDR MMF(Special Drawing Rights - IMF), 12% v čínskej a 8% v thajskej mene. V januári 2017 MMF a SB zvýšili hodnotenie rizikovosti Laosu spojeného s vonkajším dlhom zo “strednej” na “vysokú” s tým, že očakávajú, že zvýšená rizikovosť bude pretrvávajúť až do polovice roku 2020. Hodnotenie vychádzalo z vysokého vládneho dlhu a nízkej úrovne medzinárodných rezerv v kombinácii s relatívne vysokým deficitom bežného účtu, slabosťami bankového sektora a nadhodnotenou menou .

Zahranické rezervy sa v roku 2017 zvýšili o 164 mil. USD a dosiahli 979 mil. USD, čo predstavuje pokrytie dovozu za 1,3 mesiaca.

Poskytovanie bankových úverov súkromnému sektoru vzrástlo v roku 2017 o 16%. V roku 2016 vzrástlo o 22%. Hlavnou príčinou spomalenia bolo rozhodnutie Bank of Laos z konca roku 2016 sprísniť podmienky pre veriteľov, ktorí chcú požičať v cudzej mene. Výsledkom je, že rast dolárových pôžičiek sa znížil z 33% v roku 2016 na 14% v roku 2017. Najviac úverov dostal obchod a priemysel, po nich nasledovalo poľnohospodárstvo. Požičiavanie pre stavebníctvo zostalo na úrovni roku 2016. Laoský bankový sektor rástol rýchlo. Za posledných päť rokov strojnásobil svoje aktíva. Hoci súkromné banky majú dobré meno musela vláda riešiť problémy v bankovom sektore reštrukturalizáciou troch štátom vlastnených bank, ktoré vlastnia okolo 38% aktív finančného systému. Revízia bankovej legislatívy, ktorá by mala byť schválená v priebehu roka 2018 by mala vytvoriť pevnejší rámec pre ďalšiu reformu regulácie a dohľadu finančného sektora.

b) Hlavné odvetvia hospodárstva

Najrýchlejšie sa rozvíjajúcim odvetvím laoskej ekonomiky v posledných rokoch bol turizmus. Počet zahraničných návštevníkov stúpol z 2,5 mil. v roku 2010 na vyše 4 mil. v roku 2015. V roku 2016 sa však počet turistov v Laose zvýšil len mierne. **Vývoj cestovného ruchu v roku 2017 pokračoval poklesom z roku 2016** v dôsledku zníženia počtu zahraničných turistov. Vysvetlením poklesu môže byť prísnejšie dodržiavanie regulačných opatrení zo strany laoských úradov pre vstup vietnamských robotníkov do Laosu. Po 10% poklese v roku 2016 nasledoval v roku 2017 pokles v počte zahraničných turistov o 7,5%. **V roku 2017 navštívilo Laos 3,9 mil. turistov.** Pokles zaznamenali aj **prijmy z cestovného ruchu. Dosiahli hodnotu 648 mil. USD,** čo bol pokles o 6,0%. Najväčší pokles bol

zaznamenaný pri turistoch z Európy (- 27%) a z USA (- 26%). Turisti z Thajska tvorili v roku 2016 až 47% z celkového počtu zahraničných turistov. Na turistov z Vietnamu pripadlo 24% a na turistov z Číny 13%. Turisti z EÚ tvorili len necelých 5%. Ako aj v iných krajinách regiónu aj v Laose bol zaznamenaný najväčší nárast čínskych turistov. Za tri roky od roku 2013 sa ich počet zdvojnásobil. V roku 2018 laoská vláda spustila na podporu rozvoja cestovného ruchu v 18. provinciách kampaň „Visit Lao“.

Laos má ambíciu stať sa „elektrickou batériou“ JVÁ, respektíve stať sa **významným dodávateľom elektrickej energie vyspelejším ekonomikám v regióne** a to najmä Thajsku, Číne a Vietnamu. Zameriava sa predovšetkým na výstavbu a modernizáciu hydroelektrární, pre ktoré má veľmi dobré prírodné podmienky. Laos vyviezol v roku 2017 elektrickú energiu v hodnote 1,3 mld. USD, čo bol nárast o 19,8% v porovnaní s rokom 2016. Na rok 2018 sa predpokladá skromný rast vo výške 5%, pretože nové elektrárne plánujú vyrobenú energiu dodávať prednostne domácejmu trhu. Ich kapacita nahradí elektrickú energiu, ktorú Laos stále dováža z Thajska, Vietnamu a Číny. V roku 2017 doviezol Laos elektrickú energiu v hodnote 22 mil. USD, v roku 2018 by tieto dovozy mali dosiahnuť len 15 mil. USD.

V súčasnosti má Laos 53 elektrární s inštalovanou kapacitou 7, 082 MW. Ďalších 47 elektrární je vo výstavbe, alebo takmer pred zahájením výstavby. Vláda očakáva, že všetky budú do roku 2021 v prevádzke a že zvýši nainštalovanú kapacitu o 84% zo súčasnej úrovne na 13,062 MW. Laos by chcel vyvážať 85% zo svojej produkcie do zahraničia.

Rozvoj laoského energetického sektora však vyvoláva vážne environmentálne obavy najmä v krajinách, ktorými preteká rieka Mekong, ktorej sa výstavba laoských hydroelektrární najviac dotýka. V roku 2018 protesty thajskej občianskej spoločnosti prispeli k rozhodnutiu thajskej monopolnej spoločnosti na distribúciu elektrickej energie zrušiť projekt, ktorý plánovala v Laose s čínskou spoločnosťou. Energetický sektor rastie pokiaľ ide o výrobné kapacity a zisky, avšak jeho príspevok do dlhodobej zamestnanosti je relatívne limitovaný najmä po skončení výstavby elektrární. Príspevok sektoru do štátnej pokladnice zatiaľ tiež nie je veľmi výrazný. Odhady sú, že celkový príspevok do národného rozpočtu (licenčné poplatky, dane, dividendy) predstavoval 4% (100 mil. USD) v roku 2016. Dôvodom sú z časti daňové úľavy a iné stimuly, ktoré vláda poskytuje s cieľom prilákať investície.

Poľnohospodárstvo je považované za najdôležitejšie odvetvie laoskej ekonomiky. Na tvorbe HDP krajiny sa podieľa asi 30% (služby okolo 40%, priemysel vyše 20%), ale zamestnáva takmer 80% populácie. Hlavnými poľnohospodárskymi plodinami sú ryža, káva a tabak, ktoré patria medzi hlavné vývozné komodity Laosu. V posledných rokoch sa hlavnou poľnohospodárskou vývoznou plodinou stali banány, po nich nasledoval maniok a kaučuk. Nárast produkcie a exportu banánov sa dosiahol vďaka veľkým investíciám v severných provinciách Laosu. Produkcia plantáží vlastnených čínskymi majiteľmi spôsobila, že Laos sa stal druhým najväčším exportérom banánov do Číny. Časť banánov sa vyváža aj do Thajska. Pred 6. rokmi mal vývoz banánov hodnotu 3,8 mil. USD. Pokles produkcie a exportu banánov sa očakáva aj v ďalších rokoch pretože nadmerné používanie chemikálií pri ich pestovaní zapríčinilo, že laoská vláda zakázala zakladanie nových plantáží. Jestvujúce plantáže medzitým stoja pred prísnejšou domácou reguláciou environmentálnej ochrany a požiadaviek SPS zo strany čínskych úradov.

. Len necelých 5 % rozlohy krajiny tvorí trvalo obrábaná poľnohospodárska pôda. Stále významnejšiu rolu zohráva v laoskom poľnohospodárstve živočíšna výroba, ktorá rastie vyšším tempom (vyše 4% v roku 2015) než rastlinná výroba (okolo 2% v roku 2015).

Ťažba dreva patrila dlhodobo k významným odvetviam laoského hospodárstva. Ešte pred niekoľkými desaťročiami lesy pokrývali až 92% územia Laosu. Laos patril medzi najzelenšie krajiny na svete. Nekontrolovaná a ilegálna ťažba spôsobili, že v súčasnosti lesy pokrývajú len vyše 40% Laosu. Nová vláda prijala v roku 2016 rozhodnutie týkajúce sa zákazu vývozu a spracovania dreva. Ide o snahu čo najviac skomplikovať a v ideálnom prípade úplne zabrániť nelegálnej ťažbe dreva, jeho spracovaniu a vývozu najmä do Číny a Vietnamu.

Ťažba nerastných surovín je taktiež dôležitá, ale zároveň je v nej veľmi neprehľadná situácia. Laoská vláda už v roku 2012 zaviedla obmedzenia pri udeľovaní povolení na ťažobný prieskum a taktiež aj na samotnú ťažbu a to s cieľom urobiť v udeľovaní licencií a samotnej ťažbe poriadok. Koncom roka 2016 bolo zavedené moratórium na udeľovanie nových ťažobných koncesií v súvislosti s obavami z neudržateľných praktík v sektore, ktoré boli tiež základom pre zrušenie celého radu ťažobných licencií v roku 2017. V priebehu minulého roku vláda uskutočnila konzultácie o revidovanom „Mining Law“, ktoré môžu priniesť rámec pre obnovenie využívania významného zostávajúceho ťažobného potenciálu krajiny. Ťažobný priemysel sa zameriaval na ťažbu medi a zlata. Produkcia oboch minerálov mala svoj vrchol v roku 2015. V súčasnosti má klesajúcu tendenciu. Využívané ťažobné miesta na juhu krajiny by mali byť plne vyčerpané do roku 2022. V roku 2017 Laos vyprodukoval 165 tisíc ton medi a 210 tisíc uncí zlata.

Laoský **priemyselný sektor** je sústredený v dvoch ekonomických zónach krajiny: jednou je hlavné mesto Vientiane a druhou oblasť na juh od Vientiane na hranici s Thajskom. Okrem tradičného odevného a obuvníckeho priemyslu sa stále viac rozvíja aj výroba elektrických častí a telefónov, čo našlo svoj odraz aj v laoskom exporte v roku 2017. Do výroby elektrických častí a telefónov smerovali aj nemalé investície. V roku 2017 presiahli 400 mil. USD.

c) Členstvo v medzinárodných organizáciách a účasť v integračných procesoch

Asian Development Bank (ADB), Asia-Pacific Telecommunity (APT), Association of Southeast Asian Nations (ASEAN), Association of Southeast Asian Nations Regional Forum (ARF), Colombo Plan (CP), East Asia Summit (EAS), Food and Agriculture Organization (FAO), Group of 77 (G77), International Bank for Reconstruction and Development (IBRD), International Civil Aviation Organization (ICAO), International Criminal Police Organization (Interpol), International Development Association (IDA), International Federation of Red Cross and Red Crescent Societies (IFRC), International Finance Corporation (IFC), International Fund for Agricultural Development (IFAD), International Labour Organization (ILO), International Monetary Fund (IMF), International Olympic Committee (IOC), International Organization for Standardization (ISO), International Red Cross and Red Crescent Movement (ICRM), International Telecommunication Union (ITU), Inter-Parliamentary Union (IPU), Multilateral Investment Guarantee Agency (MIGA), Nonaligned Movement (NAM), Organisation internationale de la Francophonie (OIF), Organization for the Prohibition of Chemical Weapons (OPCW), Permanent Court of Arbitration (PCA), United Nations (UN), United Nations Conference on Trade and Development (UNCTAD), United Nations Educational, Scientific, and Cultural Organization (UNESCO), United Nations Industrial Development Organization (UNIDO), Universal Postal

Union (UPU), World Customs Organization (WCO), World Federation of Trade Unions (WFTU), World Health Organization (WHO), World Intellectual Property Organization (WIPO), World Meteorological Organization (WMO), World Tourism Organization (UNWTO), World Trade Organization (WTO).

II. PODPORA OBCHODU A PODNIKANIA

a) Podnikateľská legislatíva

Medzi hlavné motory rastu ekonomiky Laosu v posledných rokoch patrí jeho ekonomická politika a zmeny v právnom systéme. Došlo k zmene vyše sto zákonov, ktorých prehľadnosť je silne komplikovaná.

Informácie o postupe pri investovaní v Laose sa dajú nájsť na www.investlaos.gov.la

Daňový systém

Nepriame dane

Základná sadzba dane z pridanej hodnoty je vo výške 10%. Spotrebné dane majú rôznu výšku. Napríklad na palivá sa uplatňuje 5 - 15 %, na alkohol 50 - 75 %, na sýtené nápoje 5 - 10 %, na tabakové výrobky 60% a na kozmetiku 20%

Priame dane

Základná sadzba dane z príjmov právnických osôb je vo výške 24 %, zvýhodnená sadzba je 19 % na dobu 4 rokov pri registrácii firmy na laoskej burze. Sadzba 26 % platí pre spoločnosti vyrábajúce, dovážajúce a distribuujúce tabakové výrobky. Pre malé a stredné podniky platí progresívna sadzba od 0 do 24 % v závislosti na výške zdaniteľného príjmu.

Daň z príjmov fyzických osôb má progresívny charakter, sadzba sa pohybuje od 0 do 24 % v závislosti na výške zdaniteľného príjmu. Daň z kapitálových výnosov, daň z bankových vkladov a daň z príjmov z prenájmu je 10 % . Daň z príjmov z duševného vlastníctva a z prevodu nehnuteľností je 5 %. Dedičská daň je 0 %.

Texty daňových právnych predpisov sa dajú nájsť na adrese: www.laotradeportal.gov.la

b) Verejné obstarávanie

V roku 2004 bolo vydané nariadenie predsedu vlády č. 03 / PM o vládnom obstarávaní tovarov, prác, údržby a služieb. Vykonávacím predpisom je vyhláškou ministerstva financií č. 063 / MOF z 12. marca 2004 v znení novely č. 0861 / MOF z 5. mája 2009. Úrad pre monitorovanie obstarávania (PrMO) zostavil štandardné súťažné doklady pre obstarávanie ako aj príručku o obstarávaní. Laoská ekonomika funguje na princípe plánu, obstarat' tovary a služby je možné len vtedy, ak sú obsiahnuté v ročnom pláne obstarávania.

c) Zmluvná základňa – ekonomické a hospodárske zmluvy medzi SR a Laosom

SR nemá s Laosom uzatvorenú žiadnu ekonomickú zmluvu.

III. INVESTÍCIE, ENERGETIKA, VEDA A VÝSKUM

a) Priame zahraničné investície

Prílev PZI v Laose dosiahol v období rokov 1991 až 2015 priemernú ročnú úroveň 191,5 mil. USD. **Najväčšími zahraničnými investormi v krajine sú Čína, Thajsko a Vietnam. PZI sú prednostne orientované do výroby elektrickej energie, ťažby, poľnohospodárstva a služieb.** V roku 2017 vzrástli PZI v Laose o 33,4% a dosiahli hodnotu 2,8 mld. USD. Z tejto sumy 80,5% (2,3 mld. USD) sa použilo na financovanie hydroenergetických projektov. Ťažobný sektor z druhej strany prišiel o 25 mil. USD. Zmenený investičný zákon, ktorý vstúpil do platnosti v roku 2017 a ktorý obsahuje zrušenie požiadavky na minimálne základné imanie pri registrácii pre určité zahraničné investície v Laose, má za cieľ pokračovať v poskytovaní stimulov pre zahraničné investície.

Čína je prominentným investorom v Laose v kľúčových sektoroch vrátane výstavby priehrad, v ťažobnom a poľnohospodárskom priemysle. Čínske investície sú dominantnými v oblasti infraštruktúry, kde vlajkovou loďou je projekt výstavby železnice medzi laoským hlavným mestom a čínskym mestom Kuming v hodnote 6 mld. USD. Súkromný sektor sa podieľa na pokrytí 60% nákladov, čínska a laoská vláda na zvyšných 40%, z nich na čínsku vládu pripadá 70% a na laoskú 30%. Laos garantuje svoj príspevok vo výške 720 mil. USD príjmami z troch baní. Čínska strana poskytla Laosu pôžičku v hodnote 500 mil. USD na 20 rokov s úrokom 3%. V štádiu prípravy je aj druhý projekt na výstavbu železnice z Laosu do Číny v hodnote 1,3 mld. USD. Tieto ako aj iné obdobné projekty majú však kontroverzné sociálne a environmentálne efekty. Taktiež vyvolávajú obavy, či si Laos môže dovoliť takúto finančnú záťaž. Otáznym je aj dopad týchto projektov na zamestnanosť v Laose, lebo čínske spoločnosti si na ich realizáciu prinášajú čínskych robotníkov.

Thajsko je rozhodujúcim investorom a hráčom vo výrobe elektrickej energie a jej distribúcii v Laose. Významné postavenie majú thajské spoločnosti aj vo výrobe cementu, v poľnohospodárstve a v maloobchode. Podľa údajov „The Bank of Thailand“ thajské PZI v Laose mali uprostred roka 2017 hodnotu 3,3 mld. USD a predstavovali nárast o 4,4% v porovnaní s rokom 2016.

Vietnam je síce dôležitým investorom v Laose, ale jeho význam sa znižuje. Za prvých 10 mesiacov roku 2017 boli zaregistrované len dva nové projekty v hodnote 12,9 mil. USD. V rokoch 2015 a 2016 dosiahli vietnamské investície v Laose spolu 100 mil. USD. Podľa vietnamských štatistík hodnota prebiehajúcich vietnamských investičných projektov v Laose je 5 mld. USD, čo znamená, že Laos je pre Vietnam najväčším investičným trhom. Najviac vietnamských investícií smerovalo do sektoru hydroenergetiky (29%), služieb a infraštruktúry (20%), ťažby (19%) a poľnohospodárstva (18%).

Medzi ďalších najväčších investorov v Laose patrí J. Kórea, Japonsko a Francúzsko, ktoré spolu s Holandskom a V. Britániou sú najvýznamnejšími investormi z EÚ. Výška ich investícií je ale v porovnaní s regionálnymi investormi marginálna.

b) Energetická politika krajiny

Laos sa zameriava predovšetkým na výstavbu a modernizáciu hydroelektrární, pre ktoré má veľmi dobré prírodné podmienky. Väčšinu vyrobenej elektrickej energie vyváža najmä do Thajska, Číny a Vietnamu. Laos však elektrickú energiu aj dováža, ale v nepomerne menšom množstve. V najbližších rokoch plánuje laoská vláda podstatne znížiť vývoz elektrickej energie vzhľadom na to, že chce viac energie dodávať na laoský trh. Na rozšírenie domácich dodávok však potrebuje zlepšiť a hlavne rozšíriť národnú energetickú sieť.

V súčasnosti má Laos 53 elektrární s inštalovanou kapacitou 7, 082 MW. Ďalších 47 elektrární je vo výstavbe, alebo takmer pred zahájením výstavby. Po roku 2021, keď majú byť všetky dokončené by mala ich kapacita dosiahnuť 13,062 MW.

Nádejne vyzerá projekt „Laos-Thailand-Malaysia-Singapore Power Integration Project (LTMS-PIP), prostredníctvom ktorého môže Laos exportovať elektrickú energiu do Malajzie a Singapuru s použitím thajskej energetickej siete. Prvé malé dodávky sa očakávajú už v tomto roku. Laos rokuje o vývoze elektrickej energie aj s Mjanmarskom.

Rozvoj laoského energetického sektora však vyvoláva vážne environmentálne obavy najmä v krajinách, ktorými preteká rieka Mekong, ktorej sa výstavba laoských hydroelektrární najviac dotýka.

IV. ZAHRANIČNÝ OBCHOD KRAJINY

a) Dovočný a vývočný režim, obchodná prax

Laos ako člen WTO uplatňuje najvýhodnejšie národné colné sadzby pre členov WTO. Ako člen zóny voľného obchodu ASEAN (AFTA) uplatňuje sadzby vyplývajúce z Dohody krajín ASEAN o obchode s tovarom. Obchod s EÚ je bec ciel a bez kvót na základe schémy „Všetko okrem zbraní“. Vzhľadom na stále nedostatočnú otvorenosť svojej ekonomiky obchoduje Laos prevažne s niekoľkými susednými krajinami (Čína, Thajsko, Vietnam). Na obchodné účely využíva Laos najmä automobilovú dopravu a thajské morské prístavy.

b) Základná štatistika zahraničného obchodu

Laoská obchodná bilancia je dlhodobu negatívna. Zahraničný obchod Laosu v roku 2017 mal hodnotu 12,6 mld. USD. Laos vyviezol tovary v hodnote 5,1 mld. USD (nárast o 16,1% v porovnaní s rokom 2016) a doviezol v hodnote 7,5 mld. USD (nárast o 13,6%). Hlavnými obchodnými partnermi Laosu sú Thajsko, Čína a Laos. Laoský export tvorila najmä elektrická energia, minerálne nerasty, poľnohospodárske produkty a textil a obuv . Dovozy tvorili stroje, zariadenia, dopravné prostriedky

c) Tovarová štruktúra zahraničného obchodu

Laos vyviezol v roku 2017 **elektrickú energiu** v hodnote 1,3 mld. USD, čo bol nárast o 19,8% v porovnaní s rokom 2016. Elektrickú energiu nakupovalo hlavne Thajsko, ktoré kúpilo tri štvrtiny všetkej elektrickej energie, ktorá sa vyrobila v Laose. V roku 2017 doviezol Laos elektrickú energiu v hodnote 22 mil. USD predovšetkým z Thajska, Číny a Vietnamu. V roku 2018 by tieto dovozy mali dosiahnuť len 15 mil. USD.

Príjmy z ťažby medi a zlata vzrástli o 19,9% v roku 2017 na hodnotu 1,3 mld. USD.

Podľa laoských údajov Laos získal v roku 2017 za vývoz **poľnohospodárskych produktov** hlavne do Thajska, Vietnamu a Číny vyše 1,0 mld. USD. Hlavnou poľnohospodárskou exportnou položkou boli banány. Banány zarobili Laosu v roku 2017 184 mil. USD. V porovnaní s rokom 2016 však išlo o pokles o 7,0%. Pred 6. rokmi mal vývoz banánov hodnotu 3,8 mil. Maniok bola ďalšou poľnohospodárskou plodinou s rýchlym rastom exportu, za ktorou stojí čínsky kapitál. Export manioku v roku 2017 dosiahol hodnotu 158 mil. USD, čo bolo takmer zdvojnásobenie v porovnaní s rokom 2016. Dobré exportné výsledky zaznamenala aj káva. Jej vývoz v roku 2017 vrátil o 3% v porovnaní s rokom 2016 a mal hodnotu 112 mil. USD. Prispelo k tomu priaznivé počasie a zvýšený dopyt z ázijských trhov. Asi 80% zŕn sa vyváža zelených (nepražených), hlavným odoberateľom je Francúzsko. Hodnota exportu kaučuku vzrástla za prvých šesť mesiacov roku 2017 o 40,8% v porovnaní s rokom 2016 vďaka prudkému rastu cien. V druhom polroku však došlo k 40% poklesu cien, čo viedlo aj k zníženiu príjmov z jeho vývozu. Významné investície do pestovania kaučuku v Laose vložili čínske (na severe) a vietnamské (na juhu) spoločnosti (na juhu).

Laoský priemysel prispel do vývozu v roku 2017 väčšou mierou než v predchádzajúcom roku. Hlavný podiel mal na tom textilný a obuvnícky priemysel a výroba elektrických častí a telefónov.

d) Teritoriálna štruktúra zahraničného obchodu

Vzájomný obchod medzi Laosom a Thajskom vzrástol v roku 2017 o 5,9% a dosiahol hodnotu 6,2 mld. USD. Vývoz Laosu do Thajska bol vo výške 2,3 mld. USD a predstavoval rast 18,8% v porovnaní s rokom 2016. Až 51,9% pripadlo na vývoz elektrickej energie (nárast o 15%). Produkcia medi predstavovala 14,2% a cementu 1,9% z celkového exportu. Na exporte sa podieľal aj priemysel. Elektronické súčiastky tvorili 11,8% a telefóny 4,7%. Z poľnohospodárskych plodín to bol maniok (4%) a zelenina (0,6%). Thajský export do Laosu sa veľmi nezmenil v porovnaní s minulým rokom. Mierne poklesol, o 0,6% a dosiahol hodnotu 3,9 mld. USD. Thajsko vyviezlo do Laosu širokú škálu výrobkov, od strojárskych po stavebné materiály.

Obchod Laosu s Čínou vzrástol v roku 2017 v porovnaní s rokom 2016 až o 30,0%, a dosiahol 2,6 mld. USD. Na export Laosu do Číny pripadlo 1,2 mld. USD (nárast o 15,6%). Dovoz z Číny bol vo výške 1,4 mld. USD (nárast o 43,7%). Hlavnou vývoznou položkou Laosu do Číny bola meď a medená ruda (vyše 45%) a poľnohospodárske produkty, najmä banány. Laosky dovoz z Číny tvorili hlavne rôzne výrobky pre priemysel (elektrické diely), stavebníctvo (železo, cement, stavebné stroje) a stroje na výrobu papiera, čo by mohlo nasvedčovať tomu, že sa Laos chystá rozvíjať výrobu papiera.

Laosko-vietnamský obchod dosiahol v roku 2017 rast 8,4% v porovnaní s rokom 2016 a mal hodnotu 892,9 mld. USD. Na laoský export do Vietnamu pripadlo 368,4 mld. USD (nárast o 6,7%). Hlavnou laoskou vývoznou položkou bola ochutená voda (30% z celkového exportu). Nasledoval kaučuk (9,3%), tabak (8,8%), živý dobytok (7,7%), cukor (6,0%) a káva (5,0%). Vietnam je tretím najväčším exportným trhom pre Laos, s výrazným odstupom za Thajskom a Čínou. Vrchol laosko-vietnamského obchodu predstavoval rok 2015, keď mal takmer dvojnásobnú hodnotu vzájomného obchodu v roku 2017. Hlavným dôvodom poklesu je pravdepodobne skutočnosť, že sa zo štatistiky vytratil obchod s drevom a výrobkami z dreva, keďže laoská vláda vývoz dreva a výrobkov z dreva z Laosu zakázala. Laoský dovoz

z Vietnamu mal v roku 2017 hodnotu 524,5 mil. USD (nárast o 9,7% v porovnaní s rokom 2016). Hlavnými dovoznými položkami z Vietnamu boli minerálne výrobky ako rafinovaná ropa, cement a uhlie. Ďalej sa do Laosu dovezli stroje, kovy, dopravné zariadenia ako motorky a nákladné autá.

Obchod medzi Laosom a EÚ mal v roku 2017 hodnotu 485 mil. EUR, čo predstavovalo nárast o 37,4% v porovnaní s rokom 2016. Laoský export do EÚ vrástol o 16,7% na hodnotu 274 mil. EUR. Laoský vývoz tvoril hlavne textil (60,3%), telefonické zariadenia (10,9%), cukor (10,5%), káva (6,5%) a obuv (5,1%). Vývoz EÚ do Laosu vrástol až o 77,9% v roku 2017 v porovnaní s predchádzajúcim rokom. Jeho hodnota dosiahla 209,1 mil. EUR. Laos dovezol z EÚ najmä stroje (53,9%), optické prístroje (9,3%), diamanty (6,8%), dopravné zariadenia (6,7%) a chemikálie (6,0%).

V. MARKETINGOVÁ STRATÉGIA

a) Vyhodnotenie možností spolupráce so SR

Laos predstavuje pre slovenských podnikateľov „neobmedzené“ možnosti, vzhľadom na to, že krajina sa snaží o svoj všestranný rozvoj. Najväčšou výzvou je ale jestvujúca veľmi silná konkurencia zo strany tradičných obchodných a investičných partnerov akými je najmä Thajsko a Čína.

b) Praktické informácie pre exportéra a importéra

Energetická politika krajiny

Peňažná jednotka a jej členenie

Miestnou menou je kip.

V súčasnej dobe je 1 EURO = cca 9216 LAK.

Štátne sviatky, obvyklá pracovná a predajná doba

Pracovné dni: pondelok – sobota, ráno je pracovná doba od 8:00 do 12:00, popoludní oficiálne od 14:00 do 17:00.

Štátne sviatky: 1. január (Nový rok), laoský Nový rok (14.-15. apríl),

1. máj, 2. december (vyhlásenie republiky v r. 1975 - národný deň)

Miestne zvyklosti dôležité pre obchodné kontakty

Na významné služobné rokovania (ministerstvá, štátne inštitúcie) je potrebné chodiť v obleku, na bežné obchodné rokovania postačí košeľ a s kravatou.

Víza, poplatky, špecifické podmienky cestovania do teritória

SR má s Laosom uzatvorenú zmluvu o bezvízovom styku pre držiteľov diplomatických a služobných pasov. Držitelia cestovných pasov musia žiadať o víza. ZÚ Laosu vo Viedni je akreditovaný aj pre SR. Víza „on arrival“ je možné získať tiež na letisku vo Vientiane. Obchodné a turistické víza sú vydávané maximálne na jeden mesiac. Obchodné víza môžu byť ďalej predĺžené. Zahraničné firmy, ktoré v Laose investujú, majú možnosť získať povolenie na pobyt pre svojich pracovníkov na celé obdobie aktivít firmy v krajine.

Kontakty na ZÚ SR v teritóriu – popis spojenia z letiska a z centra mesta

V Laose nemá SR zatiaľ žiadne diplomatické zastúpenie a túto krajinu pokrýva svojou činnosťou ZÚ SR v Bangkoku.

Adresa veľvyslanectva SR v Bangkoku: South Sathorn Road 25, 10 120 Bangkok, tel.: +66-2-6773445, fax: +66-2-6773447, email: emb.bangkok@mzv.sk).

Z letiska (www.vientianeairport.com) sa dá dostať do centra len vozidlami TAXI služby, prípadne hotelovými vozidlami (potrebne vopred objednať pri zabezpečovaní ubytovania) alebo tzv. tuk-tuky (kapotované mototrojkolky). Samotné letisko nie je príliš vzdialené od centra (cca 3-5 km) a vedie od neho iba jedna hlavná cestná komunikácia.

Praktické telefónne čísla v teritóriu

Záchranka: 195 alebo 021-413-720

Dopravná polícia: 191

Požiarnici: 190

Turistická polícia: 021-251-128

Adresy významných inštitúcií

Ministry of Commerce

Phone Xay Road

P.O.Box 4107

Vientiane

Fax: +856-21-412434

Tel. +856-21-412007-16,412000

Foreign Investment Management Committee

Luanprabang Road

Vientiane

Tel. +856-21-217005

Fax: +856-21-215491

Committee for Planning and Cooperation

Luanprabang Road

Vientiane

Fax: +856-21-215491

Ministry of Industry and Handicraft

Vientiane

Tel. +856-21-413002

Fax: +856-21-414351

National Tourism Authority of Lao PDR

P.O.Box 3556

Vientiane

Tel. +856-21-212248

Fax: +856-21-212769

Ministry of Finance

Tel. +856-21-412409

Fax: +856-21-412407

Lao National Chamber of Commerce and Industry

P.O. Box 4596, Vientiane

Tel : +856-21-219224

Fax : +856-21-219223

Jún 2018